Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

13. december 2012*

»Arbejdskraftens frie bevægelighed — artikel 45 TEUF — tilskud til ansættelse af ældre arbejdsløse og langtidsledige — krav om tilmelding hos et arbejdsformidlingskontor under den nationale arbejdsformidling — bopælskrav — begrænsning — begrundelse«

I sag C-379/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour administrative (Luxembourg) ved afgørelse af 14. juli 2011, indgået til Domstolen den 18. juli 2011, i sagen:

Caves Krier Frères Sàrl

mod

Directeur de l'Administration de l'emploi,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af dommerne A. Rosas, som fungerende formand for Anden Afdeling, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh (refererende dommer), A. Arabadjiev og C.G. Fernlund,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig R. Şereş,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 21. juni 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Caves Krier Frères Sàrl ved avocat M. Mailliet

— den luxembourgske regering ved C. Schiltz, som befuldmægtiget, bistået af avocats G. Pierret og S. Coï

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og D. Hadroušek, som befuldmægtigede

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den polske regering ved M. Szpunar og B. Majczyna, som befuldmægtigede

* Processprog: fransk

— Europa-Kommissionen ved G. Rozet, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 27. september 2012,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 21 TEUF og 45 TEUF.

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Caves Krier Frères Sàrl (herefter »Caves Krier«) og Administration de l'emploi (herefter »ADEM«) vedrørende afslag på tilskud til ansættelse af ældre arbejdsløse eller langtidsledige.

Luxembourgske retsforskrifter

3 Artikel L. 541-1 i code du travail (lov om arbejdsforhold, herefter »code du travail«) bestemmer:

»Beskæftigelsesfonden tilbagebetaler arbejdsgiverens og den forsikredes andel af socialsikringsbidraget til den private arbejdsgiver, når den ansatte før ansættelsen har været arbejdsløs, uanset om den ansatte har modtaget arbejdsløshedsydelse, såfremt den ansatte er ældre end [45] år og har været tilmeldt et arbejdsformidlingskontor under [ADEM] som arbejdssøgende i mindst en måned.

De [40]-[44]-årige arbejdssøgende skal have været tilmeldt et arbejdsformidlingskontor under [ADEM] som arbejdssøgende i mindst 3 måneder, og de [30]-[39]-årige i mindst 12 måneder.

Kravet om tilmelding hos et arbejdsformidlingskontor under [ADEM] gælder ikke for jobsøgende, som er ældre end [40] år, og som er omfattet af en socialplan som beskrevet i artikel L.513-3, der er godkendt af beskæftigelsesministeren.«

4 Artikel L. 622-6 (1) i samme code du travail bestemmer, at alle arbejdsløse personer, der søger job, skal tilmelde sig som arbejdssøgende hos ADEM.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

5 Michèle Schmidt-Krier, der er luxembourgsk statsborger og født den 30. juli 1955, bor sammen med sin mand i Tyskland tæt ved den luxembourgske grænse. Hun har haft hele sin erhvervsmæssige beskæftigelse i Luxembourg.

6 Den 1. maj 2008 blev Michèle Schmidt-Krier, som på det tidspunkt var 52 år, ansat i en fast stilling af Caves Krier, der er et selskab med hjemsted i Remich (Luxembourg).

7 Efter ansættelsen af Michèle Schmidt-Krier sendte Caves Krier den 2. september 2008 en ansøgning til ADEM om tilskud til ansættelse af ældre arbejdsløse og langtidsledige i henhold til artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail.

8 Ved en afgørelse af 4. september 2008 afslog ADEM denne ansøgning med den begrundelse, at Michèle Schmidt-Krier ikke opfyldte betingelsen om at have været tilmeldt ADEM som arbejdssøgende i mindst en måned, således som fastsat i ovennævnte bestemmelse (herefter »den anfægtede afgørelse«).

9 Den 11. januar 2010 anlagde Caves Krier sag ved Tribunal administratif med påstand om ophævelse af afslaget og understregede i den forbindelse, at Michèle Schmidt-Krier havde været tilmeldt som arbejdssøgende i Tyskland, at hun havde arbejdet hele sit liv i Luxembourg, og at den eneste grund til, at hun havde været tilmeldt som arbejdssøgende i Tyskland, var, at hun og ægtefællen havde flyttet deres bopæl til Tyskland, mens de fortsat arbejdede i Luxembourg.

10 Caves Krier Frères gjorde et enkelt anbringende gældende om tilsidesættelse af princippet om lighed for loven, som fastsat i Storhertugdømmet Luxembourgs forfatning, idet den gældende lovgivning og følgelig den anfægtede afgørelse for så vidt angår tildeling af de omhandlede tilskud indebærer en forskel i behandlingen af en luxembourgsk statsborger, der bor i Luxembourg, og en luxembourgsk statsborger, der bor i udlandet, uden at denne forskelsbehandling er objektivt begrundet.

11 I sin dom af 14. juli 2010 frifandt Tribunal administratif ADEM med den begrundelse, at Michèle Schmidt-Krier på ansættelsestidspunktet ikke opfyldte kravet om tilmelding hos ADEM. Hvad angår tilsidesættelsen af det forfatningsretlige ligebehandlingsprincip var retten af den opfattelse, at situationen for en arbejdsløs person, som er bosiddende i Luxembourg, og som derfor kan tilmelde sig som arbejdsløs hos ADEM, ikke er sammenlignelig med situationen for en arbejdsløs person, der ikke er bosiddende i Luxembourg, og som derfor ikke kan tilmelde sig hos ADEM, men som derimod må tilmelde sig hos arbejdsformidlingen i den stat, hvor vedkommende er bosiddende.

12 Den 12. august 2010 appellerede Caves Krier dommen til Cour administrative, idet selskabet gjorde gældende, at artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail er forfatningsstridig.

13 Cour constitutionnelle, som realitetsbehandlede appellen, fastslog i sin dom nr. 64/11 af 4. maj 2011 (*Mémorial* A 2011, s. 1572), at denne bestemmelse er i overensstemmelse med den luxemburgske forfatning.

14 I forelæggelsesafgørelsen har Cour administrative imidlertid angivet, at sagen rejser et EU-retligt spørgsmål. Det er nemlig ubestridt, at det kun er hjemmehørende personer, der kan tilmelde sig hos ADEM. Hvis ansættelsestilskuddet i artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail er betinget af en sådan tilmelding, er støtten således reelt forbeholdt de arbejdsgivere, der ansætter hjemmehørende arbejdsløse. Bestemmelsen kan således udgøre en begrænsning for unionsborgernes frie bevægelighed som omhandlet i artikel 21 TEUF og 45 TEUF, eftersom en arbejdsgiver, der påtænker at ansætte en arbejdsløs, som er ældre end 45 år, vil foretrække at ansætte en person, der er bosiddende i Luxembourg, da det kun er ansættelsen af denne person, som vil give arbejdsgiveren mulighed for at opnå det omhandlede ansættelsestilskud.

15 Den forelæggende ret har anført, at den luxembourgske stat, idet den ikke er part i hovedsagen, ikke har haft lejlighed til at godtgøre, at en sådan begrænsning på grundlag af bopæl støttes på objektive almene hensyn, der er uafhængige af de pågældende personers nationalitet, og som står i rimeligt forhold til det formål, der lovligt tilstræbes med den omtvistede nationale bestemmelse. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at den ikke ex officio kan afhjælpe disse manglende begrundelser.

16 Under disse omstændigheder har Cour administrative besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel L.541-1, stk. 1, i den luxembourgske code du travail i overensstemmelse med EU-retten, og nærmere bestemt artikel 21 [TEUF] og 45 [TEUF], for så vidt som bestemmelsen alene giver private arbejdsgivere ret til at opnå tilbagebetaling af arbejdsgiverens og den forsikredes andel af socialsikringsbidraget ved ansættelse af arbejdsløse, som er ældre end 45 år, uanset om de har modtaget arbejdsløshedsydelse, på betingelse af, at disse har været tilmeldt [ADEM] som arbejdssøgende i mindst en måned, hvorimod arbejdsgivere, der ansætter arbejdsløse, der er tilmeldt som arbejdssøgende hos tilsvarende udenlandske organer, ikke har en sådan ret?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

17 Den østrigske regering har for det første gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, idet hverken de relevante faktiske omstændigheder i den foreliggende sag eller de anvendelige nationale bestemmelser er præcist angivet af den forelæggende ret. Selv om det hverken fremgår af ordlyden af artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail eller af spørgsmålets ordlyd, at arbejdsgiveren kun kan få tildelt det omtvistede ansættelsestilskud til personer, som er bosiddende i Luxembourg, synes dette at være forudsat i forelæggelsesafgørelsen. Det fremgår derfor ikke tydeligt, om det er foreneligheden med EU-retten af bopælskravet eller den obligatoriske tilmelding hos ADEM, der skal efterprøves.

18 Denne indsigelse kan ikke tiltrædes. Som det fremgår af denne doms præmis 14, har den forelæggende ret i anmodningen til Domstolen om præjudiciel afgørelse med den fornødne klarhed redegjort for de relevante faktiske omstændigheder i hovedsagen og præcist angivet den nationale bestemmelse, der finder anvendelse herpå, nemlig artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail. Den forelæggende ret har desuden redegjort for sin fortolkning af den gældende nationale lovgivning, idet den har anført, at det er ubestridt, at det kun er hjemmehørende på det luxembourgske område, som kan tilmelde sig som arbejdssøgende hos ADEM. Domstolen råder således over alle oplysninger, der er nødvendige med henblik på at kunne give den forelæggende ret et brugbart svar til dens afgørelse af tvisten i hovedsagen.

19 For det andet er den tjekkiske regering i tvivl om, hvorvidt den forelæggende rets spørgsmål er hypotetisk, idet Michèle Schmidt-Krier blev ansat af Caves Krier til trods for bestemmelsen i artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail.

20 Selv om det er korrekt, at afslaget på det i artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail omhandlede ansættelsestilskud ikke har afholdt Caves Krier fra at ansætte Michèle Schmidt-Krier, forholder det sig ikke desto mindre således, at afslaget, således som anført af den tjekkiske regering i dens skriftlige indlæg, har bevirket, at ansættelsen er sket på mindre favorable betingelser end hvis der havde været tale om ansættelse af en arbejdssøgende over 45 år, som er tilmeldt hos ADEM, hvilket ifølge Caves Krier udgør en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed i henhold til EU-retten, og følgelig har givet anledning til en tvist mellem Caves Krier og ADEM. Under disse omstændigheder kan den forelæggende rets spørgsmål ikke anses for hypotetisk.

21 For det tredje har den tjekkiske regering endelig anført, at det forelagte spørgsmål eventuelt ikke kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som det synes at kunne udledes af forelæggelsesafgørelsen, at Michèle Schmidt-Krier var tilmeldt som arbejdssøgende i Tyskland samtidig med, at hun arbejdede i Luxembourg.

22 Eftersom den forelæggende ret har fastslået, at artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail finder anvendelse på hovedsagen, hvilket forudsætter, at det må det antages, at Michèle Schmidt-Krier var arbejdsløs på tidspunktet for hendes ansættelse, kan Domstolen, som ikke inden for rammerne af en anmodning om præjudiciel afgørelse har til opgave at bedømme de faktiske omstændigheder, imidlertid ikke anfægte denne forudsætning.

23 Anmodningen om præjudiciel afgørelse kan derfor antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

24 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 21 TEUF og 45 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som betinger tildelingen af et tilskud til en arbejdsgiver, der ansætter en arbejdsløs, som er ældre end 45 år, af et krav om, at den pågældende ansatte skal have været tilmeldt som arbejdssøgende i den berørte medlemsstat, når tilmeldingen er underlagt et krav om bopæl på det nationale område.

25 Det skal bemærkes, at enhver statsborger i en medlemsstat, som har gjort brug af sin ret i henhold til arbejdskraftens frie bevægelighed, og som har haft erhvervsmæssig beskæftigelse i en anden medlemsstat end sin bopælsmedlemsstat, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 45 TEUF, uanset sin bopæl og sit statsborgerskab (jf. bl.a. dom af 21.2.2006, sag C-152/03, Ritter-Coulais, Sml. I, s. 1711, præmis 31, og af 18.7.2007, sag C-212/05, Hartmann, Sml. I, s. 6303, præmis 17).

26 Det fremgår i øvrigt af Domstolens praksis, at en person, der i en vis periode leverer ydelser mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger, anses for »arbejdstager«. Når arbejdsforholdet er ophørt, mister den pågældende som udgangspunkt sin status som arbejdstager, idet der af denne status dog kan udspringe retsvirkninger efter arbejdsforholdets ophør, og idet en person, der reelt søger beskæftigelse, ligeledes skal anses for arbejdstager (jf. dom af 12.5.1998, sag C-85/96, Martínez Sala, Sml. I, 2691, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

27 Heraf følger, at en grænsearbejder som Michèle Schmidt-Krier, der – efter at have mistet sit arbejde i en anden medlemsstat end der, hvor hendes bopæl er beliggende – finder et fast arbejde i denne anden medlemsstat, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 45 TEUF.

28 Selv om det er fastslået, at den i denne artikel fastsatte ret til fri bevægelighed omfatter arbejdstagere, herunder arbejdssøgende, er der intet i dens ordlyd, der gør det muligt at antage, at denne ret ikke også kan påberåbes af andre. Arbejdstagernes ret til at tage ansættelse og at have beskæftigelse uden forskelsbehandling må for at være effektiv og opfylde sit formål nødvendigvis suppleres af arbejdsgivernes ret til at ansætte arbejdstagere under hensyn til reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed (jf. dom af 7.5.1998, sag C-350/96, Clean Car Autoservice, Sml. I, s. 2521, præmis 19 og 20, og af 11.1.2007, sag C-208/05, ITC, Sml. I, s. 181, præmis 22 og 23).

29 På denne baggrund kan en arbejdsgiver som Caves Krier direkte påberåbe sig de rettigheder, der er tillagt arbejdstagerne i henhold til artikel 45 TEUF.

30 I det omfang hovedsagen henhører under denne bestemmelse, er det ufornødent at tage stilling til fortolkningen af artikel 21 TEUF. Denne sidstnævnte bestemmelse, som generelt fastslår enhver unionsborgers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, er nemlig specifikt udtrykt i artikel 45 TEUF for så vidt angår arbejdskraftens frie bevægelighed (jf. bl.a. ITC-dommen, præmis 64 og 65, samt dom af 11.9.2007, sag C-287/05, Hendrix, Sml. I, s. 6909, præmis 61 og 62, og af 25.10.2012, sag C-367/11, Prete, præmis 20).

31 Hvad angår spørgsmålet, om en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede udgør en begrænsning som omhandlet i artikel 45 TEUF, bemærkes, at alle EUF-traktatens bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer skal gøre det lettere for statsborgene i medlemsstaterne at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse af enhver art på hele Den Europæiske Unionens område, og at disse bestemmelser er til hinder for foranstaltninger, som kan skade disse borgere, såfremt de ønsker at udøve en erhvervsmæssig beskæftigelse på en anden medlemsstats område (jf. bl.a. ITC-dommen, præmis 31, og dom af 16.3.2010, sag C-325/08, Olympique Lyonnais, præmis 33).

32 Den luxembourgske regering har imidlertid gjort gældende, at den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning ikke indebærer noget indgreb i arbejdskraftens frie bevægelighed, idet den ikke fastsætter noget bopælskrav. Det forelagte spørgsmål er således baseret på den forelæggende rets fejlagtige fortolkning af den nationale lovgivning. Alle ikke-hjemmehørende arbejdstagere kan nemlig tilmelde sig hos ADEM. Det fremgår således tydeligt af artikel L. 622-6, stk. 1, i code du travail, at alle arbejdsløse personer, der søger job, skal tilmelde sig som arbejdssøgende hos ADEM. Selv om en luxembourgsk arbejdstager, som bor i Tyskland, ganske vist skal være tilmeldt den tyske arbejdsformidling for eventuelt at kunne modtage arbejdsløshedsydelser dér, er der ingen bestemmelse i luxembourgsk ret, der forhindrer en sådan arbejdstager i at tilmelde sig ADEM med henblik på at holde sig informeret om ledige stillinger i Luxembourg og at sikre den arbejdsgiver, der ansætter vedkommende, de rettigheder, som kan udledes af artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail.

33 Den luxembourgske regering er dermed af den opfattelse, at hverken denne bestemmelse eller artikel L. 622-6, stk. 1, i code du travail udgør forskelsbehandling i henhold til EU-retten, eftersom der ikke stilles noget krav om statsborgerskab eller bopæl for så vidt angår den jobsøgende, for at en arbejdsgiver kan ansøge om det omhandlede tilskud. I lovens artikel L. 541-1, stk. 1, præciseres det i øvrigt tydeligt, at arbejdsgiveren får socialsikringsbidraget tilbagebetalt ved ansættelsen af arbejdsløse, uanset om den ansatte har modtaget arbejdsløshedsydelse eller ej. I hovedsagen konstaterede ADEM blot i den anfægtede beslutning, at Michèle Schmidt-Krier ikke opfyldte kravet om at være tilmeldt denne myndighed. ADEM traf derimod ikke nogen afgørelse om at afvise tilmeldingen på et grundlag, der kan betragtes som forskelsbehandling i henhold til EU-retten.

34 Ifølge den luxembourgske regering følger det heraf, at arbejdstagere, som er bosiddende på det luxembourgske område, i lighed med statsborgere fra andre medlemsstater, som arbejder i Luxembourg, eller luxembourgske statsborgere, som arbejder i Luxembourg, og som bor i en anden medlemsstat, er underlagt de samme forpligtelser. Der er således ikke tale om forskelsbehandling af disse personer, idet de alle sammen kan tilmelde sig hos ADEM.

35 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Domstolen ifølge fast praksis ikke er kompetent til at fortolke en medlemsstats nationale ret (jf. bl.a. dom af 17.3.2011, forenede sager C-128/11 og C-129/11, Naftiliaki Etaireia Thasou og Amaltheia I Naftiki Etaireia, Sml. I, s. 1885, præmis 40).

36 Det tilkommer således ikke Domstolen inden for rammerne af en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF at udtale sig om fortolkningen af nationale bestemmelser eller at afgøre, om den af den forelæggende ret anlagte fortolkning er korrekt (dom af 23.4.2009, forenede sager C-378/07 - C-380/07, Angelidaki m.fl., Sml. I, s. 3071, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

37 Det tilkommer derimod Domstolen i henhold til kompetencefordelingen mellem Unionens retsinstanser og de nationale retter at tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelseskendelsen er baggrunden for de præjudicielle spørgsmål (dom af 29.10.2009, sag C-63/08, Pontin, Sml. I, s. 10467, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

38 Uanset den kritik, som den luxembourgske regering har fremsat af den fortolkning af den nationale lovgivning, som den forelæggende ret har lagt til grund, skal gennemgangen af den præjudicielle forelæggelse derfor foretages under hensyn til den af sidstnævnte ret anlagte fortolkning af denne lovgivning (jf. analogt Pontin-dommen, præmis 38).

39 Selv om det i den foreliggende sag er ubestridt, at den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning ikke udtrykkeligt opstiller et krav om bopæl i Luxembourg for tilmelding hos ADEM, har den forelæggende ret, som det fremgår af denne doms præmis 18, imidlertid i sin anmodning til Domstolen om præjudiciel afgørelse konstateret, at det er ubestridt, at det kun er hjemmehørende, som kan tilmelde sig hos ADEM.

40 Det fremgår desuden af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at denne fortolkning ligeledes er lagt til grund i hovedsagen af Tribunal administratif i dens afgørelse af 14. juli 2010 og af Cour constitutionnelle i dens dom nr. 64/11 af 4. maj 2011.

41 Det fremgår desuden af de dokumenter, som Caves Krier har fremlagt som svar på et skriftligt spørgsmål fra Domstolen, at selv om det på hjemmesiden for jobsøgende i Luxembourg kort er angivet, at grænsearbejdere, som måtte ønske det, kan tilmelde sig hos ADEM, stemmer denne erklæring ikke overens med andre passager på samme hjemmeside eller med adskillige andre dokumenter, hvori det derimod understreges, at for at kunne tilmelde sig hos ADEM skal en arbejdssøgende være bosiddende i denne medlemsstat. Selv om det fremgår af de af Caves Krier fremlagte forarbejder til reformen af ADEM, at fra og med 2012 vil grænsearbejdere, som har mistet deres arbejde i Luxembourg, have adgang til ADEM's tjenester, forholder det sig ikke desto mindre sådan, at denne reform, som ikke var trådt i kraft på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, giver indtryk af, at denne adgang ikke var mulig før 2012.

42 Ved behandlingen af det præjudicielle spørgsmål skal der følgelig tages udgangspunkt i antagelsen om, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning betinger tilmeldingen hos ADEM, og dermed tildelingen af ansættelsestilskuddet i artikel L. 541-1, stk. 1, i code du travail, af et krav om bopæl i Luxembourg, hvilket det imidlertid tilkommer den forelæggende ret at efterprøve inden for rammerne af dens kompetence.

43 Under disse betingelser fremgår det, at der med den i hovedsagen omhandlede lovgivning er indført en forskelsbehandling mellem på den ene side de af medlemsstaternes statsborgere, som er arbejdssøgende og bor på det Luxembourgske område, og på den anden side sådanne statsborgere, der bor i en anden medlemsstat.

44 Idet tildelingen af ansættelsestilskuddet gøres betinget af, at den jobsøgende er bosiddende i Luxembourg, stiller lovgivningen visse arbejdstagere ringere alene af den grund, at de har etableret deres bopæl i en anden medlemsstat.

45 En sådan lovgivning er dermed egnet til at afholde en arbejdsgiver, der er etableret i Luxembourg, fra at ansætte en jobsøgende, der, som Michèle Schmidt-Krier i hovedsagen, ikke er bosiddende i denne medlemsstat, eftersom ansættelsen, til forskel fra en ansættelse af en jobsøgende med bopæl i samme medlemsstat, ikke giver arbejdsgiveren ret til ansættelsestilskuddet.

46 Det følger heraf, at denne lovgivning er med til at vanskeliggøre adgangen til beskæftigelse i Luxembourg for en grænsearbejder, der i lighed med Michèle Schmidt-Krier er arbejdsløs.

47 En sådan national lovgivning, som giver ikke-hjemmehørende arbejdstagere en mindre fordelagtig behandling end den, som gælder for arbejdstagere, der er bosiddende i Luxembourg, udgør en begrænsning af den frihed, der i artikel 45 TEUF er anerkendt for arbejdstagere (jf. analogt dom af 7.7.2005, sag C-227/03, van Pommeren-Bourgondiën, Sml. I, s. 6101, præmis 44, og Ritter-Coulais-dommen, præmis 37 og 38).

48 En foranstaltning, som begrænser arbejdskraftens frie bevægelighed, kan kun godkendes, hvis den forfølger et legitimt mål, som er foreneligt med traktaten og er begrundet i tvingende almene hensyn. Hertil kræves desuden, at anvendelsen af en sådan foranstaltning skal være egnet til at sikre gennemførelsen af det pågældende mål og ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål (jf. bl.a. ITC-dommen, præmis 37, og Olympique Lyonnais-dommen, præmis 38).

49 Ifølge fast retspraksis tilkommer det medlemsstaterne, når de har indført en foranstaltning, der udgør en undtagelse til et EU-retligt princip, i hvert enkelt tilfælde at godtgøre, at nævnte foranstaltning er egnet til at sikre, at det påberåbte mål nås, og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt med henblik på at nå dette mål. De hensyn, der kan påberåbes af en medlemsstat, skal derfor ledsages af en analyse

af egnetheden og forholdsmæssigheden af den foranstaltning, som medlemsstaten har truffet, såvel som præcise oplysninger til støtte for dens argumentation (dom af 13.4.2010, sag C-73/08, Bressol m.fl., Sml. I, s. 2735, præmis 71).

50 I den foreliggende sag har den luxembourgske regering ikke, til trods for de spørgsmål, Domstolen stillede vedrørende dette emne under retsmødet, forsøgt at beskrive formålet med det bopælskrav, der i den i hovedsagen omhandlede lovgivning er opstillet for tilmeldingen hos ADEM og dermed for tildelingen af ansættelsestilskuddet, idet den begrænsede sig til at begrunde kravet om tilmelding hos denne myndighed, og den har følgelig ikke fremført et eneste argument, der kan begrunde dette bopælskrav ud fra de tvingende almene hensyn, der er beskyttet efter artikel 45 TEUF.

51 Med henblik på at give den forelæggende ret et fyldestgørende svar skal det bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at det påhviler medlemsstaterne at vælge de foranstaltninger, hvormed målene for deres beskæftigelsespolitik kan realiseres. Domstolen har fastslået, at medlemsstaterne råder over et vidt skøn ved udøvelsen af denne beføjelse. Det kan desuden ikke bestrides, at det er et lovligt mål i socialpolitikken at fremme ansættelse (jf. ITC-dommen, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

52 Imidlertid kan det skøn, som medlemsstaterne råder over på det socialpolitiske område, ikke tjene som begrundelse for, at de rettigheder, som borgerne har i medfør af traktatens bestemmelser, hvori deres grundrettigheder er forankret, tilsidesættes (ITC-dommen, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).

53 Det skal i denne forbindelse navnlig bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at et bopælskrav i princippet er uegnet for så vidt angår vandrende arbejdstagere og grænsearbejdere, eftersom disse – efter at have haft adgang til en medlemsstats arbejdsmarked – i princippet opnår en tilstrækkelig integration i denne medlemsstats samfund, der begrunder, at de pågældende i denne stat er omfattet af princippet om ligebehandling i forhold til nationale arbejdstagere og hjemmehørende arbejdstagere. Integrationen følger navnlig af den omstændighed, at de vandrende arbejdstagere og grænsearbejdere ligeledes bidrager til finansieringen af socialpolitikken i værtsmedlemsstaten i kraft af de skattebidrag, som de betaler i denne medlemsstat som følge af den lønnede beskæftigelse, de udøver dér (jf. i denne retning bl.a. dom af 14.6.2012, sag C-542/09, Kommissionen mod Nederlandene, præmis 63, 65 og 66 og den deri nævnte retspraksis).

54 Det er således i hovedsagen ubestridt, at selv om Michèle Schmidt-Krier ikke bor i Luxembourg, er hun en grænsearbejder, der er statsborger i denne medlemsstat, og hun har haft hele sin erhvervsmæssige beskæftigelse dér. Hun er dermed fuldt integreret i det luxembourgske arbejdsmarked.

55 På baggrund af det ovenstående skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 45 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som betinger tildelingen af et tilskud til en arbejdsgiver, der ansætter en arbejdsløs, som er ældre end 45 år, af et krav om, at den pågældende ansatte skal have været tilmeldt som arbejdssøgende i den berørte medlemsstat, når tilmeldingen, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, er underlagt et krav om bopæl på det nationale område.

Sagens omkostninger

56 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 45 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som betinger tildelingen af et tilskud til en arbejdsgiver, der ansætter en arbejdsløs, som er ældre end 45 år, af et krav om, at den pågældende ansatte skal have været tilmeldt som arbejdssøgende i den berørte medlemsstat, når tilmeldingen, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, er underlagt et krav om bopæl på det nationale område.

Underskrifter